

Jerzy Głósik

Problematyka archeologiczna w czasopismach społeczno-politycznych, prasie codziennej oraz wybranych wydawnictwach z innych dziedzin, za lata 1957 i 1958

Po wojnie stale postępujący rozwój archeologii w Polsce między innymi znalazł swoje odbicie we wzroście publikacji naukowych¹. Zagadnienie to

w nie mniejszym stopniu przejawia się na polu popularyzacji wiedzy archeologicznej. S szczególnie jas-krawo ujawniło się ono w latach bezpośrednio poprzedzających obchody Tysiąclecia Państwa Polskiego. Pozycje poświęcone archeologii zajmują wiele miejsca na łamach większości ukazujących się w Polsce czasopism czy różnego rodzaju tygodników, nie wyłączając prasy codziennej itp.

¹ Wystarczy tu przytoczyć, opublikowane na łamach XI tomu „Przeglądu Archeologicznego” (Poznań 1959), prace poświęcone kwestii bibliografii archeologii Polski.

Tęgo rodzaju pozycje mimo swego popularnego charakteru zawierają często ważne przyczynki do ogólnej problematyki archeologicznej, a przede wszystkim stanowią cenne informacje o nowych odkryciach.

Wspomniane aktualia z reguły skazane są na zaginięcie w stosach makulatury. Jednym z celów niniejszego zestawienia jest zapobieżenie w skromnym zakresie tej sytuacji.

Oprócz tego bibliografia uwzględnia pozycje odnoszące się do zagadnień archeologicznych, jakie pojawiły się w tym okresie w wydawnictwach z innych dziedzin naukowych. W ten sposób chcemy zwrócić uwagę na to aktualne w ostatnich latach zagadnienie.

Po raz pierwszy bibliografię za lata 1952 i 1953 opublikował J. Gurba³. Popularną tematykę archeologiczną z następnych trzech lat uwzględnił w swej bibliografii prahistorii Polski W. Śmigieński³. Nasze zestawienie w pewnym sensie stanowi kontynuację tego problemu za dalsze dwa lata.

Gwałtowny wzrost problematyki w poważnym stopniu uniemożliwił zachowanie w naszej bibliografii tak prostego ujęcia, jakie miało zastosowanie w pierwszym ze wspomnianych opracowań. W tej sytuacji wyróżnione zostały trzy podstawowe grupy tematyczne: Polska, Inne Kraje, Rozmaitości, w ramach których wydzielone zostały dalsze tematy.

W wielu wypadkach tytuły artykułów nie określają ściśle problemu, któremu zostały poświęcone. Celem bliższego ich zobrazowania podajemy dodatkowo w nawiasie szczegółowe ich określenie.

Niniejsze zestawienie nie obejmuje całości materiału⁴. W tym miejscu trzeba dodać, że przy wykonywaniu tej bibliografii w dużym stopniu korzystano z pomocy „Bibliografii Zawartości Czasopism”, wydawanej przez Instytut Bibliograficzny Biblioteki Narodowej w Warszawie.

1957

I. POLSKA

A. ARCHEOLOGIA PIERWOTNA

1. B[ogusław] G[ediga]: Osadę sprzed 4 tys. lat odkryto w pow. raciborskim, Głosy z nad Odrę, nr 29 (206), s. 2.
2. Bukowski Zbigniew: Początki pisma w Polsce, Wiedza i Życie, nr 1, s. 65, ilustr.
3. Głosik Jerzy: Lubelszczyzna powoli odsłania swą najdawniejszą przeszłość, Życie Warszawy, nr 177 (4286), s. 5, ilustr.
4. Głosik Jerzy: Ziemia oddaje skarby. Nowości archeologiczne Lubelszczyzny, Kurier Polski, nr 65, s. 5, ilustr.
5. G[łosik] J[erzy]: Od kiedy zwierzęta pomagają przy uprawie roli?, Kurier Polski, nr 77, s. 5, ilustr.
6. Głosik Jerzy: Jak polowano przed wiekami?, Kurier Polski, nr 89, s. 5, ilustr.
7. Głosik Jerzy: Niezwykłe odkrycie archeologiczne, Łowiec Polski, nr 11—12 (1068—1069), s. 9.
8. Kempisty Andrzej: Odkrycie grobów skrzynkowych kultury amfor kulistych w miejscowości Sikorz, pow. Płock, Ochrona Zabytków, nr 4, s. 286.

³ J. Gurba, *Archeologia w czasopiśmie społeczno-politycznych i kulturalnych, Bibliografia za lata 1952 i 1953*, „Prz. archeol.”, t. 11: 1959, s. 159—162.

³ W. Śmigieński, *Bibliografia prahistorii Polski za lata 1954—1956*, „Prz. archeol.”, t. 11: 1959, s. 129—159.

⁴ W zestawieniu tym przede wszystkim położony został nacisk na jak najszersze objęcie problematyki.

9. Osmólska Halszka: Skamieniałe zwierzęta sprzed 300 mln. lat w kamiennych okładzinach M. D. M., Życie Warszawy, nr 193, s. 4, ilustr.
10. Sikora Marian: Jak polowano przed wiekami?, Głos Tygodnia, nr 45 (446), s. 2, ilustr.
11. (tap): Bogaty plan odkryć archeologicznych w Haczowie, Nowiny Rzeszowskie, nr 188 (2537), s. 6.
12. Żaki Andrzej: Badania i odkrycia archeologiczne w Karpatach polskich, Wierchy, R. 26, s. 239.
13. Żurowski Tadeusz: Z dziejów starożytnej metalurgii na ziemiach Polski południowej, Ochrona Zabytków, nr 3, s. 216.

B. ARCHEOLOGIA WCZESNEGO ŚREDNIOWIECZA

14. Adamiec Franciszek: Przymierze z ziemią [Osada starosłowiańska w Opolu], Odra, nr 1, s. 6, ilustr.
15. Antoniewicz Jerzy: O granicy etnicznej mazowiecko-pruskiej w świetle źródeł archeologicznych, Notatki Płockie, nr 5, s. 2—5, ilustr., mapy.
16. Antoniewicz Jerzy: Na tropach Jaćwieży, Poznaj Świat, nr 5, s. 3, ilustr.
17. Bednarek Adam: Tysiąc lat Łęczycy, Ziemia Łęczycka, nr 2 (357), s. 2, ilustr.
18. Biesieda Roman: Gród w Sątoku, Turysta, nr 14, s. 3, ilustr.
19. Cehak-Hc'ubowiczowa Helena: Dlaczego Śląsk od Ślęży? [Zabytki archeologiczne na górze Ślęży], Rocznik Wrocławski, t. 1, s. 23—43, ilustr., mapy.
20. Dziejuszycza A[nn], Kamieńska J[anina]: Największe grodzisko w Polsce (Stradów), Ziemia, nr 1, s. 27, ilustr.
21. Fal[l] J[an]: Jak gospodarzyli zbożem dawni Polacy, Przegląd Zbożowo-Młynarski, nr 1, s. 30.
22. Gąssowski Jerzy: Nowe karty starożytnego Płocka, Życie Warszawy, nr 236, s. 5, ilustr.
23. Gąssowski Jerzy: Wyniki badań archeologicznych przeprowadzonych w Płocku w 1956, Notatki Płockie, nr 3—4, s. 9—16, ilustr.
24. Gąssowski J[erzy]: Płock, zapomniana stolica Polski, Stolica, nr 44, s. 15, ilustr.
25. Gierowski W.: Jak powstały Kielce, Ziemia Kielecka, nr 9, s. 5.
26. Hafda B.: W poszukiwaniu dawnych lat, Iskry, nr 165 (1032), ilustr.
27. Hołubowicz Włodzimierz: Jedwabie z Opola X—XII wiek, Kwartalnik Opolski, nr 2, s. 81—89.
28. J[anowski] J[ózef]: W Brzeźowce odkryto wczesnośredniowieczne grodzisko, Nowiny Rzeszowskie, nr 150 (2505), s. 4.
29. Kempisty Andrzej: Odkrycia i badania archeologiczne na terenie miasta Warszawy, Ochrona Zabytków, nr 1, s. 62.
30. Kostrzewski J[ózef]: Odwieczne związki Ziemi Opolskiej z resztą Polski, Kwartalnik Opolski, nr 2, s. 3—7.
31. Kunysz Antoni: Nisko w świetle ostatnich badań archeologicznych, Nowiny Tygodnia, nr 43 (387), s. 3, ilustr.
32. Łaszczewska Teresa: Ziemia Kaliska na przestrzeni wieków, Ziemia Kaliska, nr 4, s. 8, ilustr.
33. Łosiński Władysław: Ze średniowiecznej kroniki Białogardu, Głos Tygodnia, nr 47 (248), s. 2.
34. Nadolski A[ndrzej]: Łęczycza w czasach Piastowskich, Ziemia, nr 7, s. 31, 32, ilustr.
35. Okulicz J[erzy]: W poszukiwaniu przeszłości Jadrwińców, ludu wytopionego przez Krzyżaków, Życie Warszawy, nr 224, s. 4, ilustr.
36. Pęcherski Zygmunt: 700 lat Konina, Ziemia Kaliska, nr 2, s. 8, ilustr.
37. Popiołek Stefan: Jak rosło nasze miasto [Opole], Odra, nr 1, s. 3—5, ilustr.
38. Sarama Leszek: Wczesnośredniowieczne cmentarzysko w Sandomerzu przy kościele Sw. Jakuba, Collectanea Theologica, A. 28, fasc. 2, s. 444—457.

39. *Sikorski Brunon*: Handel polski we wczesnym średniowieczu, *Handel Wewnętrzny*, R. III, nr 2, s. 73—85.
40. *M. S. [Sikora Marian]*: Prasłowiański brząk „Belbuj” wydobyty z dna jeziora, *Głos Tygodnia*, nr 19 (221), s. 2.
41. *MS i Old [Sikora Marian i Old]*: Materiały Zachodnio-Pomorskie. Pismo naukowe Pomorza Zachodniego, *Głos Tygodnia*, nr 34 (235), s. 2.
42. *Wakar Andrzej*: Niech przemówią kamienie Olsztyna, Warmia i Mazury, nr 21 (38), s. 2 i nr 22 (39), s. 2.
43. *Wystup W[ojcich]*: Górze wygasłych zniczów [O opiekę nad Słężą], *Nowe Sygnały*, nr 17, s. 3, ilustr.
44. *Żukowska Anna*: W starej stolicy Mazowsza, *Kulisy*, nr 28, s. 5, ilustr.

C. TYSIĄCLECIE — MILLENNIUM

45. *Deresiewicz Janusz*: Millennium — tysiąc lat historii państwa polskiego, *Tygodnik Zachodni*, nr 37 (45), s. 1.
46. *Hensel Witold*: Jak zorganizujemy 1000-lecie Polski, rozm. przepr. A. Czerwiński, *Życie Warszawy*, nr 303, s. 4.
47. *Nowosielski A.*: Tajemnice tysiącleci, *Trybuna Ludu*, nr 267 (3142), s. 4.

II. INNE KRAJE

A. ARCHEOLOGIA ŚRÓDZIEMNOMORSKA I „NADCZARNOMORSKA”

48. *Andrzejewski T[adeusz]*: Wykopaliska polskie w Tell Atrib, *Przegląd Kulturalny*, nr 23, s. 6, 7, ilustr.
49. *Bandos Jerzy*: Rzeźba starożytnego Egiptu, *Wiedza i Życie*, nr 1, s. 36—44, ilustr.
50. (D) *[Dorywalska Zofia]*: Krymskie trofea polskich archeologów, *Trybuna Ludu*, nr 259 (3134), s. 6, ilustr.
51. *Grodzicki August*: W Pałacu Minosa, *Przekrój*, nr 648, s. 8—10, ilustr.
52. *Jeżewska Zofia*: Na wykopie w Tell Atrib, *Świat*, nr 20 (304), s. 6, ilustr.
53. *Jeżewska Zofia*: Kraj stu kurhanów, *Świat*, nr 44 (328), s. 6—9, ilustr.
54. *Konik E[ugeniusz]*: Legenda o Eneasz w świetle najnowszych badań, *Języki obce w Szkole*, nr 3, s. 165—167.
55. *Kozłowski Józef*: Rękopisy znad Morza Czarnego sprzed przeszło 2000 lat, *Problemy*, nr 5 (134), s. 359, 360.
56. *Kundarewicz Cezary*: Egipska plaga biurokracji, *Wiedza i Życie*, nr 4, s. 208—211.
57. *Michałowski Kazimierz*: Wykopaliska polskie w Mirmeki na Krymie, *Problemy*, nr 2 (131), s. 87—91, ilustr.
58. *Michałowski Kazimierz*: Wykopaliska polskie w Tell Atrib w Dolnym Egipcie, *Problemy*, nr 6 (135), s. 399—405, ilustr.
59. *Michałowski K[azimierz]*: Archeolodzy polscy kopią na Krymie, wywiad, *Trybuna Ludu*, nr 210 (3085), s. 4.
60. *Parandowski J[an]*: Rzym od królów do cesarzy, *Cyrk i arena, Dockoła Świata*, nr 36, s. 14, 15, nr 38, s. 12, 13, ilustr.
61. *Sadurska Anna*: Dom grecki i wytwórnie wina sprzed 22 wieków na Krymie, *Życie Warszawy*, nr 47, s. 6.
62. *Staszewski J.*: Tysiąc osiemset lat Kalisza, Kartka z dziejów geografii starogreckiej, *Geografia w Szkole*, nr 4, s. 169—177, tabl., mapy.
63. *Stomma Stanisław*: Pomnik na Kapitolu [Refleksje z wędrówek po Rzymie], *Tygodnik Powszechny*, nr 32 (447), s. 1, 2, ilustr.

64. *Winniczuk L[idia]*: Publiczność w teatrach starożytnej Grecji i Rzymu, *Problemy*, nr 3, s. 188—196, ilustr.

B. ARCHEOLOGIA AZJI PRZEDNIEJ

65. *Astour M.*: Tradycja biblijna jako źródło prehistorii hebrajskiej, *Biuletyn Żydowskiego Instytutu Historycznego*, nr 22, s. 3—25.
66. *Dąbrowski Eugeniusz*: Odkrycia nad Morzem Martwym po dziesięciu latach (1947—1957), *Ruch Biblijny i Liturgiczny*, R. X, nr 6, s. 359—381, mapa.
67. *Dobrowolski M[arian]*: Jaskinia, w której mieszkało 3 tysiące pokoleń... Sensacyjne odkrycie archeologiczne w Iraku, *Kurier Polski*, nr 98, s. 5.
68. *Gaj Hieronim*: Świat wstający z piasków [Badania archeologiczne w Mezopotamii], *Tygodnik Powszechny*, nr 3, s. 3, ilustr., mapa.
69. *Karwot Edward*: Ta-tanat — starożytny kanał sueski, *Poznaj Świat*, nr 3, s. 33—36, ilustr., mapa.
70. *Stefaniak Ludwik*: Jerycho w świetle wykopalisk ostatnich lat, *Tygodnik Powszechny*, nr 37 (452), s. 2.
71. *Sandauer Artur*: Notatnik Izraelski. Wykopaliska w Jerycho, *Przekrój*, nr 635, s. 14.
72. *Wodecki Berhard*: „Dokument miedziany” z grotty III w Qumran, *Ruch Biblijny i Liturgiczny*, nr 1, s. 63—66.
73. *Wodecki Berhard*: Wykopaliska z Mari a Stary Testament, *Ruch Biblijny i Liturgiczny*, nr 1, s. 9—23.

C. ARCHEOLOGIA RÓŻNYCH KONTYNETÓW

74. *Anusz Jan*: Piramida w Palengue grobowcem Majów, *Wiedza i Życie*, nr 2, s. 98, 99.
75. *Bukowski Zbigniew*: Odległą przeszłość Chin dokumentują wykopaliska, *Życie Warszawy*, nr 307, s. 6, ilustr.
76. *Davidson B.*: Z dawnych dzieł Afryki [II Konferencja londyńska w sprawie historii archeologii Afryki], *Świat i Polska*, nr 27, s. 8, tłum. z ang. ilustr.
77. *Diop A.*: Kontynent w poszukiwaniu swej historii. Cywilizacja afrykańska, *Widnokreśli*, nr 9, s. 22—28, tłum.
78. *Gam. K.*: Chicheń Itza, starodawny gród Majów, *Poznaj Świat*, nr 10, s. 1.
79. *Karłowicz Edward*: Grobowce Alanów, *Poznaj Świat*, nr 12, s. 8, 9, ilustr.
80. *K[wiecińska] Z[ofia]*: Freski sprzed półtora tysiąca lat, *Trybuna Ludu*, nr 10 (2885), s. 6.
81. *Schnitzer L.*: Człowiek z Tollund [Wykopaliska w Daniil], *Widnokreśli*, tłum., nr 2, s. 19—25, ilustr.
82. (A. W.)-[*Wierciński Andrzej*]: Jeszcze o nowych odkryciach chińskich. Najstarsze znaleziska szczątków kostnych człowieka rozumnego, *Trybuna Ludu*, nr 196 (3071), s. 4.
83. *Zylbersztajn Felicja*: Niefrasobliwy stosunek do starożytnego Wschodu, *Problemy*, nr 7, s. 521.

III. ROZMAITOŚCI

A. OGÓLNA PROBLEMATYKA

84. *Askanas K.*: Zadanie badań regionalnych w Płocku [w ujęciu historycznym na tle rozwoju regionalizmu polskiego], *Notatki Płockie*, nr 3/4, s. 32—52, ilustr.
85. *Chomin M[ichał]*: O nazwie i pochodzeniu pierwotnych mieszkańców Warmii i Mazur, *Warmia i Mazury*, nr 31, s. 5.

86. (d) [Dorywalska Zofia]: Sezon w pełni. Zamiast pióra — łopata, Trybuna Ludu, nr 204 (3134), s. 4.
87. Głosik Jerzy: A co na to archeologia, Łowiec Polski, nr 17—18 (1074—1075), s. 5.
88. Hensel Witold: O współpracy polskich i czechosłowackich archeologów, Życie Szkoły Wyższej, nr 2, s. 65, 66.
89. Hensel Witold: Zagajenie konferencji [sprawozdawczo-planującej badań regionu płockiego], Notatki Płockie, nr 3—4, ilustr.
90. Her.: Etyka zawodowa a wykopaliska, Głosy znad Odry, nr 42 (219), s. 1.
91. Kotula Franciszek: Problemy muzealne województwa rzeszowskiego, Nowiny Tygodnia, nr 49 (395), s. 1, 2.
92. Miśkiewicz J[acek]: Łowiectwo paleolityczne, Łowiec Polski, nr 7/8, s. 25, ilustr.

B. POSTĘP TECHNICZNY

93. Bukowski Zbigniew: Archeologii przychodzi w sukurs technika, Wiedza i Życie, nr 11, s. 659—665.
94. Jasiuk Jerzy: Pierwsze spotkanie odlewników i archeologów, Kwartalnik Historii Nauki i Techniki, nr 1, s. 198—201.
95. Kucharczyk B., Szczepanowski H.: Optymalne poletko poszukiwań archeologicznych. Zastosowania matematyki, R. 3, z. 2, s. 154—161, tabl. wykr.
96. Wiślicki Alfred: Kalendarz techniczny sprzed 2000 lat, Problemy, nr 4 (133), s. 304—308.
97. Ziomecki Juliusz: Neutrony w służbie archeologii, Problemy, nr 7 (136), s. 515.
98. Zurowski Tadeusz: Zeskalanie gruntów metodą R. Cebertowicza, Ochrona Zabytków, nr 2, s. 148.

C. MISTYFIKACJE I ZAGADKI

99. K. O.: Tajemnica manuskryptów Morza Czarnego, Kierunki, nr 34, s. 4.
100. Jaśkiewicz Zbigniew: Jak w ramach troski o nieskazitelną opinię naszych przodków plastyk A. Miksza wystarał się o „pismo prapolskie”, Problemy, nr 7, s. 520, 521.
101. Wierciński Andrzej: Czy nasi przodkowie byli olbrzymami? Nierozwiązana zagadka Gigantopithecusa, Trybuna Ludu, nr 196 (3071), s. 4.

D. RECENZJE

102. Czeszko B[ogdan]: rec.: Z. Kosidowski, „Gdy słońce było bogiem” (Warszawa 1958), Przegląd Kulturalny, nr 12, s. 5, ilustr.
103. Iwaszkiewicz J[arostaw]: Zaginione cywilizacje, rec. Z. Kosidowski, „Gdy słońce było bogiem” (W-wa 1958), Życie Warszawy, nr 5, s. 4.
104. Kozniewski Kazimierz: rec. P. Jasienica, „Archeologia na wrywki”, Kwartalnik Prasoznawczy, nr 3, s. 163—167.
105. Stępowski J.: Archeologia jako bestseller, rec. Z. Kosidowski, „Gdy słońce było bogiem”, Nowiny Literackie i Wydawnicze, nr 5, s. 2.

E. TEMATYKA POKREWNA

106. Kowalenko Władysław: „Slavia Maritima” [O badaniach historii żeglugi], Ziemia i Morze, nr 22, s. 4.
107. Kulaga J.: Tradycje handlu księgarskiego w Europie sięgają V wieku p. n.e., Głos Księgarza, nr 11, s. 2.
108. Kwiecińska Z[ofia]: Wędrując po Ziemi Kie-

- leckiej [O najstarszych zabytkach], Trybuna Ludu, nr 182 (3057), s. 6.
109. Kopańska Wiesława: Na bursztynowym szlaku [Z historii Kalisza], Żołnierz Polski, nr 10, s. 16, 17, 22, ilustr.
110. Łopaciński Euzebiusz: Archiwa kryją skarby, Orka, nr 19, s. 6.
111. Majewski L.: Dylizansem archiwalnym [Z przeszłości Kielecczyny], Ziemia Kielecka, nr 5, s. 15.
112. Olczak Jerzy: Z dziejów szklarstwa na ziemiach polskich, Szkło i Ceramika, nr 5, s. 122—127, ilustr.
113. Olczak Jerzy: Warsztat szklarski z XIII—XIV wieku odkryty przez archeologów w Międzyrzeczu Wielkopolskim, Szkło i Ceramika, nr 9, s. 229—231.
114. Odoj Romuald: O stroju „północnych pogan”, Ziemia, nr 8, s. 23, 25, ilustr.
115. Paukšta Eugeniusz: Wykopując historię [Prace wykopaliskowe w Międzyrzeczu], Nowe Sygnały, nr 43, s. 3, ilustr.
116. Skiba Edward: Piraci starożytności, Morze, nr 10, s. 16, 17, ilustr.
117. Tobiasz Mieczysław: Nie od razu Kraków zbudowano, Wiedza i Życie, nr 6, s. 358—363, ilustr., mapa.

F. WYSTAWY, JUBILEUSZE I ZBIORY

118. Cissowski Tadeusz: Archeologia na plebani! [Zbiory księdza Skurczyńskiego w Gnojnie], Turysta, nr 21, s. 11, ilustr.
119. Dąbrowska Iwona, Kozłowska Ryta: IV Walny Zjazd i Sesja Naukowa P.T.A., Ziemia Kaliska, nr 1, s. 16, ilustr.
120. Kwiecińska Z[ofia]: Muzeum historii Warszawy czy Muzeum historii Polski. Trybuna Ludu, nr 156 (3031), s. 6.
121. L. H.: Przeszłość Izraela na wystawie historyczno-archeologicznej, Życie Warszawy, nr 110, s. 6.
122. Lietz Zygmunt: Wystawa o pamiątkach polskości [w Olsztynie], Warmia i Mazury, nr 4, s. 11, ilustr.
123. Malinowski Tadeusz: Sto lat Muzeum Archeologicznego w Poznaniu, Kronika Miasta Poznania, nr 1/2, s. 97—104, ilustr.
124. (m) — [Muszatówna Kazimiera]: Stulecie Poznańskiego Towarzystwa Naukowego, Życie Warszawy, nr 110, s. 6.
125. Nelken Halina: Potrzeba piękna [Wystawa historyczna w Bytomiu], Przemiany, nr 15, s. 5, ilustr.
126. Wilczewski Herbert: Państwowe Muzeum w Kwidzynie. Problemy, nr 8 (137), s. 607, 608.
127. Ratajczak Wiesława: Na boatsy pomnik Warszawy [Muzeum Historyczne Warszawy], Stolica, nr 24, s. 17, ilustr.

IV. SKOROWIDZ AUTORÓW

Adamec Franciszek — 14
 Andrzejewski Tadeusz — 48
 Antoniewicz Jerzy — 15, 16
 Anusz Jan — 74
 Askanas K. — 84
 Astour M. — 65

Bandos Jerzy — 49
 Bednarek Adam — 17
 Biesiada Roman — 18
 Bukowski Zbigniew — 2, 75, 93

Cehak-Hońbucowiczowa Helena — 19
 Cissowski Tadeusz — 118
 Chomin Michał — 85
 Czeszko Bogdan — 102

Davidson B. 76
 Dąbrowska Iwona — 119
 Dąbrowski Eugeniusz — 66
 Deresiewicz Janusz — 45
 Diop A. — 77
 Dobrowolski Marian — 67
 Dorywalska Zofia — 50, 86
 Dzieduszycka Anna — 20

Fall Jan — 21

Gaj Hieronim — 68
 Gam. K. — 78
 Gassowski Jerzy — 22—24
 Gediga Bogusław — 1
 Gierkowski W. — 25
 Głosik Jerzy — 3—7, 87
 Grodzicki August — 51

Hafda B. — 26
 Hensel Witold — 46, 88, 89
 Her. — 90
 Hołubowicz Włodzimierz — 27

Iwaszkiewicz Jarosław — 103

Janowski Józef — 28
 Jasiewicz Zbigniew — 100
 Jasiuk Jerzy — 94
 Jeżewska Zofia — 52, 53

K. O. — 99
 Kamińska Janina — 20
 Karłowicz Edward — 79
 Karwot Edward — 69
 Kempisty Andrzej — 8, 29
 Konik Eugeniusz — 54
 Kopańska Wiesława — 109
 Kostrzewski Józef — 30
 Kotula Franciszek — 91
 Kowalenko Władysław — 106
 Kozłowska Ryta — 119
 Kozłowski Józef — 55
 Koźniewski Kazimierz — 104
 Kucharczyk S. — 95
 Kulaga J. — 107
 Kundarewicz Cezary — 56
 Kunysz Antoni — 31
 Kwiecińska Zofia — 80, 108, 120

L. H. — 121
 Lietz Zygmunt — 122

Łaszczewska Teresa — 32
 Łopaciński Euzebiusz — 110
 Łosiński Władysław — 33

Majewski L. — 111
 Malinowski Tadeusz — 123
 Michałowski Kazimierz — 57—59
 Miśkiewicz Jacek — 92
 Mroczkowski A. — 121
 (m) Muszałówna Kazimiera — 124

Nadolski Andrzej — 34
 Nelken Halina — 125
 Nowosielski A. — 47

Odoj Romuald — 114
 Okulicz Jerzy — 35
 Olczak Jerzy — 112—113
 Old. — 41
 Osmólska Halszka — 9

Parandowski Jan — 60
 Paukszta Eugeniusz — 115
 Pęcherski Zygmunt — 36
 Popiołek Stefan — 37

Ratajczak Wiesława — 127

Sadurska Anna — 61
 Sandauer Artur — 71
 Sarama Leszek — 38
 Schnitzer L. — 81
 Sikora Marian — 10, 40, 41
 Sikorski Brunon — 39
 Skiba Edward — 116
 Staszewski J. — 62
 Stefaniak Ludwik — 70
 Stępowski J. — 105
 Stomma Stanisław — 63
 Szczepanowski H. — 95

(tap) — 11

Tobiasz Mieczysław — 117

Wakar Andrzej — 42
 Wierciński Andrzej — 82, 101
 Wilczewski Herbert — 126
 Winniczuk Lidia — 64
 Wiślicki Alfred — 96
 Wodecki Bernhard — 72, 73
 Wystup Wojciech — 43

Ziomecki Juliusz — 97
 Zylbersztajn Felicja — 83

Żaki Andrzej — 12
 Żukowska Anna — 44
 Żurowski Tadeusz — 13, 98

1958

I. POLSKA

A. ARCHEOLOGIA PIERWOTNA

1. *Anati E.*: Kronika z epoki brązu, Świat, nr 51—52 (387—388), s. 13—15, ilustr.
2. *Barankiewicz Barbara*: Cmentarzysko sprzed półtora tysiąca lat, Iskry, nr 122 (1347), s. 4, ilustr.
3. *Chrostowski M.*: Znaleźisko sprzed 5000 lat, Nowiny Tygodnia, nr 48 (441), s. 4.
4. *Dąbrowski Jan*: Kultura łużycka na Mazurach, Warmia i Mazury, nr 3, s. 12—22, ilustr.
5. *Dąbrowski Krzysztof*: Wykopaliska na Zawodzie w Kaliszu, Ziemia Kaliska, nr 6, s. 10—15, ilustr.
6. *Gardawski Aleksander*: Najciekawsze badania archeologiczne ostatnich lat, Nowa Szkoła, nr 7/8, s. 52—57, ilustr.
7. *Głosik Jerzy*: Obrzędy pogrzebowe przed tysiącami lat, Kurier Polski, nr 33 (133), s. 5, ilustr.
8. *Janowski Józef*: Liczne kurhany odkryto w Trepczy, Nowiny Rzeszowskie, z dnia 10 IX 1958 r.
9. *Kunysz Antoni*: Z pradziejów okolic Jarosławia, Nowiny Rzeszowskie, nr 25 (419), s. 3, ilustr.
10. *Kunysz Antoni*: Łańcut i okolica w czasach starożytnych i wczesnym średniowieczu. Nowiny Tygodnia, nr 29 (421), s. 3, ilustr.
11. *Krauss Adam*: Archeolodzy ujawniają przeszłość rejonu kopalni siarki w Tarnobrzegu, Życie Warszawy, nr 40 (4461), s. 5, ilustr.
12. *Komorowski Piotr*: Broń i narzędzia z kości i rogu, Łowicz Polski, nr 10, s. 7, ilustr.
13. *Moskwa Kazimierz*: Z pradziejów Zakrzowa, pow. Tarnobrzeg, Nowiny Tygodnia, nr 110 (2769), s. 2, ilustr.
14. *Moskwa Kazimierz*: O zwyczajach pogrzebowych na terenie Polski w pradziejach, Nowy Nurt, z dnia 3 XI 1958 r.
15. *Niewęglowski Andrzej*: Importy rzymskie na Nizinie Mazowiecko-Podlaskiej, Notatki Płockie, nr 8, s. 28—35, ilustr.

16. *Płużański T[adeusz]*: Plemiona pucharów lejkowatych, Trybuna Mazowiecka, nr 57 (1283), s. 5, ilustr.
  17. *Pyrgala Jerzy*: Niektóre zagadnienia gospodarcze w okresie późnolateńskim na Mazowszu, Notatki Płockie, nr 7, s. 11—16.
  18. *Pyrgala J[erzy]*: Środowisko archeologiczno-geograficzne w okresie późnolateńskim na Mazowszu, Notatki Płockie, nr 8, s. 26—28.
  19. *Rulewicz Marian*: Pomorze Zachodnie w okresie wpływów rzymskich, Szczecin, nr 7/8, s. 55—78.
  20. *Sikora Marian*: Grodziska pomorskie chcą zdradzić swą tajemnicę, Głos Tygodnia, nr 23 (244), s. 2.
  21. *Stuchniński Kazimierz*: Osadnictwo Pomorza Zachodniego w epoce kamiennej, Szczecin, z. 7/8, s. 13—32, ilustr.
  22. *Stuchniński Kazimierz*: Materiały archeologiczne z terenu Radacza i Rokitek, Zapiski Koszalińskie, z. 1, s. 30—34, ilustr.
  23. *Warneńska Monika*: Halo! Tu mówi neolit, Świat, nr 49 (385), s. 11, ilustr.
  24. *Wesołowski Stefan*: Gospodarka plemion kultury łużyckiej u ujścia Odry, Szczecin, nr 7/8, s. 33—34, ilustr.
  25. *Zawadzka Anna*: Szkielety z Brzeziny [Wykopalska archeologiczna], Odra, nr 36, s. 12—22, ilustr.
- B. ARCHEOLOGIA Wczesnego Średniowiecza**
26. *Antoniewicz Jerzy*: Jądrzwingowie lud tajemniczy i nieznan, Warmia i Mazury, nr 2 (87), s. 4—7, ilustr.
  27. *Bukowska Janina*: Pisanki polskie z X—XIII wieku, Polska Sztuka Ludowa, nr 1, s. 45—49, ilustr.
  28. *Bruszevska L., Bruszevski A.*: Archeolodzy we Fromborku, Warmia i Mazury, nr 5, s. 6—8, ilustr.
  29. *Bury Jan*: Powieść o Tumie i rodzisku łączycim, Ziemia Łęczycka, nr 1 (362), s. 9.
  30. *Burzuński Roman*: Dziwne buty w Międzyrzeczu, Przekrój, numer premiowy 1958/1959, s. 2, 3, ilustr.
  31. *Cnotliwy Eugeniusz*: Rzemiosło rogownicze we wczesnośredniowiecznych ośrodkach miejskich na Pomorzu Zachodnim, Szczecin, nr 7/8, s. 113—122, ilustr.
  32. *Czarski Andrzej*: Jak wyglądał Poznań w IX—X wieku, Nowy Świat, nr 20, s. 3, ilustr.
  33. *Dobrowolska A.*: Odkrycie z XIV wieku w Katedrze Kieleckiej, Słowo Tygodnia, nr 23 (303), s. 1.
  34. *Filipowiak Władysław*: Początki Kamienia Pomorskiego, Szczecin, R. 4/5, s. 7—43, ilustr.
  35. *Filipowiak Władysław*: Bitwa pod Cedynią, Szczecin, nr 9, s. 7—16, ilustr.
  36. *Gąssowski Jerzy*: Wyniki badań archeologicznych przeprowadzonych w Płocku w roku 1957, Notatki Płockie, nr 7, s. 3—6, ilustr.
  37. *Garczyński Władysław*: Wczesnośredniowieczne rzemiosło Słowian pomorskich na podstawie wykopalisk, Szczecin, nr 7/8, s. 93—112, ilustr.
  38. *Kostrzewski Bogdan*: Archeolodzy poznająscv badają Ziemię Lubuską, Nadodrze, wyd. specj. maj 1958, s. 2, ilustr.
  39. *Kunysz Antoni*: Co wiemy o Bieczu, Nowiny Tygodnia, nr 24 (419), s. 3, ilustr.
  40. *Krystkowa Eligia*: W mrokach dziejów Sandomierza, Słowo Powszechne, nr 42 (322), s. 2, ilustr.
  41. *Kowalenko Władysław*: Słowianie na Adriatyku w VII—IX wieku [z pobytu w Jugosławii], Szczecin, z. 3, s. 67—85, ilustr., mapa.
  42. *Kurnatowski Stanisław*: Z dziejów Międzyrzecza, Nadodrze, wyd. specj., 1957 (1958), s. 9, ilustr.
  43. *Lastowicki M.*: Słowiańskie grodziska Ziemi Koszalińskiej, Głos Tygodnia, nr 5 (256), s. 2, 4.
  44. *Łuszczewska Teresa*: Wczesnośredniowieczna droga odkryta w Sieradzu, Życie Warszawy, nr 280 (4701), s. 5, ilustr.
  45. *Malinowska Maria*: Początki Poznania w świetle wykopalisk, Kronika Miasta Poznania, nr 1, s. 46—50, ilustr.
  46. *Musianowicz Krystyna*: Problematyka badawcza wczesnośredniowiecznych cmentarzysk Mazowsza, Notatki Płockie, nr 7, s. 9—11.
  47. *Piechurowa Aurelia*: Plemiona słowiańskie na Pomorzu, Głos Tygodnia, nr 9 (230), s. 2.
  48. *Pł[użański] T[adeusz]*: Wolin — miasto dwudziestu miast, Głosy znad Odry, nr 10 (236), s. 1.
  49. *Poulik Josef*: Najnowsze odkrycia z okresu Państwa Wielkomorawskiego, Problemy, nr 7 (148), s. 501—506, przełożyła doc. dr Z. Wartowska.
  50. *Pyzik Zygmunt*: Importy ruskie w Kielecczyźnie. Polska i Ruś we wczesnym średniowieczu, Ziemia Kielecka, nr 2, s. 5.
  51. *Stafiński Aleksander*: Kiecz — słowiańska osada rybacka, Głos Tygodnia, nr 18 (239), s. 2, ilustr.
  52. *Szafański Włodzimierz*: Archeologiczne badania wykopaliskowe w Płocku w 1958, Notatki Płockie, nr 10, s. 2—17, ilustr.
  53. *Szymański Wojciech*: Inventaryzacja grodzisk w powiecie płockim, Notatki Płockie, nr 7, s. 6—9, ilustr.
  54. (t.): Polskość Pomorza Zach. w świetle badań archeologicznych, Głos Tygodnia, nr 16 (237), s. 2.
  55. *W[aleria Korycka]*: Tajemnica zamku Pienińskiego na warsztacie archeologów, Kurier Polski, nr 281 (381), s. 5.
  56. *Zajączkowski Stanisław*: Łęczyckie w zarianiu dziejów historycznych Polski, Ziemia Łęczycka, nr 8, s. 1, 5, ilustr.
  57. *Zbierski Andrzej*: Port gdański w X—XIII wieku, Tygodnik Morski, nr 9, s. 6, 7, ilustr.
- C. TYSIĄCLECIE POLSKI**
58. *Adamczyk Stanisław*: Zielona Góra. Pod znakiem Millennium, Orka, nr 15, s. 5.
  59. *Deresiewicz Janusz*: W sprawie problematyki millennialnej, Kronika Miasta Poznania, nr 1, s. 5—10.
  60. *Dobrowolski Marian*: Tysiąclecie Państwa Polskiego, Kurier Polski, nr 57 (157), s. 5.
  61. (dor.) *[Dorywalska Zofia]*: Kraj przed Millennium, Trybuna Ludu, nr 89, s. 4.
  62. *Dowiat Jerzy*: Tysiącletni Jubileusz, Mówią wieki, nr 5, s. 5—8, ilustr.
  63. *Dunikowski Bolesław*: Millennium, Biuletyn Informacyjny Pax, z. 7/8, s. 12—22.
  64. *Frackowiak Irena*: U kolebki..., Trybuna Mazowiecka, nr 110 (1335), s. 3.
  65. *Grudziński Tadeusz*: Co to jest Millennium, Pomorze, nr 12, s. 1, 2.
  66. *Hamling A. i Zajdel L.*: Konferencja poświęcona Millennium w Szczecinie, Szczecin, nr 7/8, s. 137—142.
  67. *Heck Roman*: Millennium a sprawa roli dziejowej chrześcijaństwa, Od nowa, nr 24, s. 1, 7.
  68. *Hensel Witold*: O polskim tysiącleciu, Życie Szkoły Wyższej, nr 3, s. 27—32.
  69. *Jasienica Paweł*: Chrzesł Polski, Nowa Kultura, nr 8, s. 4, 5, 7.
  70. *Jasienica Paweł*: Mgły nad millennium [Przed obchodem tysiąclecia Polski], Nowa Kultura, nr 14/15, s. 1, 11.
  71. *Kunysz Antoni*: Millennium, Nowiny Tygodnia, nr 8 (401), s. 1.
  72. *Kuczyński Stefan*: Jak to było przed tysiącem lat?, Tygodnik Demokratyczny, nr 32 (272), s. 3, 7.

73. *Kaczmarek Roman*: Tysiąclecie. Tysiąc lat Państwa Polskiego. Tysiąc lat Łęczycy, Ziemia Łęczycka, nr 6 (367), s. 1, 5.
74. *Malczyńska Ewa*: O dolnośląski Komitet 1000-lecia Państwa Polskiego, *Odgłosy*, nr 14, s. 1, 2.
75. *Manteuffel Tadeusz*: Plan badań naukowych w ramach obchodu Millennium, *Życie Szkoły Wyższej*, nr 5, s. 70—74.
76. *Michniak Czesław*: W obliczu Millennium, rozmowy z prof. Tymienieckim i prof. Kostrzewskim, *Nowy Świat*, nr 13, s. 1.
77. *Mysliński Kazimierz*: Polskie Tysiąclecie a Lubelszczyzna, *Kamera*, z. 2, s. 4, 5.
78. *Natanson Leski Jan*: Tysiąclecie, *Tygodnik Powszechny*, nr 18, s. 1—2.
79. *Nowakowski Wiesław*: Śladami Ibrahima Ibn Jakuba. Świadczenie Millennium, *Świat*, nr 33 (369), s. 16, 17, ilustr.
80. *Rajewski Zdzisław*: Plany badań na Pomorzu Zachodnim nad początkami Państwa Polskiego, *Szczecin*, nr 7/8, s. 143—147.
81. *Rodziński Adam*: Chrześcijański sens dziejów, *Znak*, nr 10, s. 1105—1115.
82. *Suchodolski Bogdan*: Żywy sens tradycji, *Przegląd Kulturalny*, nr 40, s. 1, 7.
83. *Sulewski W.*: Przed Millennium [Polska w pierwszym tysiącleciu], *Walka Młodych*, nr 10, s. 2.
84. *Szczepański J. A.*: Tysiąclecie — historia i współczesność, *Trybuna Ludu*, nr 61, s. 3.
85. *Tymieniecki Kazimierz*: Z problematyki powstania Państwa Polskiego, *Życie Szkoły Wyższej*, nr 9, s. 82—93.
86. *Zak Jan*: Wielkopolska, kolebka Państwa Polskiego, *Orka*, nr 24, s. 7—10.

II. INNE KRAJE

A. ARCHEOLOGIA ŚRÓDZIEMNOMORSKA I „NADCZARNOMORSKA”

87. *Dąbrowski Krzysztof*: Przeszość Nilu, *Wiedza i Życie*, nr 4, s. 248—250, ilustr.
88. *Dąbrowski Leszek*: Praca w obozie archeologicznym na przykładzie wykopalisk w Tell Atrib w Egipcie, *Problemy*, nr 1, s. 26—30, ilustr.
89. *Dąbrowski Leszek*: Polska misja archeologiczna w Nubii, *Problemy*, nr 5, s. 391—392, ilustr.
90. *Gąssowska Barbara*: Dzieci się zawsze bawiły... Zabawki w starożytnej Grecji i Rzymie, *Wiedza i Życie*, nr 11, s. 670—673, ilustr.
91. *Kundarewicz Cezary*: Amulety antyczne, *Wiedza i Życie*, nr 2, s. 78—80.
92. *Michałowski Kazimierz*: Dalsze wykopaliska polskie w Mirmeki, *Problemy*, nr 1 (142), s. 23—26.
93. *Sztetyło Zofia*: Umarłe miasto. Wykopaliska polskiej ekspedycji na Krymie w Mirmeki, *Mówią wieki*, nr 2, s. 6—11, ilustr.
94. *Wąsowiczówna Aleksandra*: Olbia — miasto, którego już nie ma, *Mówią wieki*, nr 5, s. 32—36, ilustr., mapy.
95. *Wąsowiczówna Aleksandra*: Plecionkarstwo w starożytnej Grecji, *Polska Wiklina*, nr 1, s. 9—12, ilustr.
96. *Wiprzycka Ewa*: Nagrody (olimpijskie starożytnej Grecji), *Mówią wieki*, nr 12, s. 47, 48, ilustr.

B. ARCHEOLOGIA AZJI PRZEDNIEJ

97. *Bukowski Zb[igniew]*: Bahrein — wyspa 100 tys. kurhanów w Zatoce perskiej, *Życie Warszawy*, nr 202 (4623), s. 5, ilustr.
98. *Grylewicz Feliks*: Nazaret odsłania swe tajemnice, *Tygodnik Powszechny*, nr 49 (515), s. 2.
99. *Grylewicz Feliks*: Qumran odsłania swe tajemnice, *Tygodnik Powszechny*, nr 18 (484), s. 7.

100. *Kundarewicz Cezary*: Szkoła sprzed 4000 lat (w Mezopotamii), *Wiedza i Życie*, nr 8, s. 78—80.
101. *Ostrewina M.*: A jednak Biblia ma rację, *Znak*, nr 2, s. 211—215.
102. *Sten Maria*: Stajnia króla Salomona. Korespondencja własna z Izraela, *Świat*, nr 8, s. 4, 5, ilustr.
103. *T. A. [Tadeusz Andrzejewski]*: Polska misja archeologiczna na Bliskim Wschodzie (1957—1958), *Przegląd Orientalistyczny*, nr 4, s. 465, 466.

C. ARCHEOLOGIA RÓŻNYCH KONTYNETÓW

104. *Anusz Jan*: Piramida w Palengue — grobowcem Majów, *Wiedza i Życie*, nr 2, s. 98, 99, ilustr.
105. *Bukowski Zb[igniew]*: Najstarsze drapacze chmur — dzieło Inków, *Życie Warszawy*, nr 130 (4551), s. 5, ilustr.
106. *Biernacka-Lubańska M.*: Skalne malowidła Sahary, *Wiedza i Życie*, nr 10, s. 622, 623, ilustr.
107. *(J. D.) [Jan Dąbrowski]*: Archeologiczne świadectwa kultury murzyńskiej w XII wieku, *Życie Warszawy*, nr 82—83 (4503—4504), s. 9.
108. *Mrozek Anna*: U źródeł kultury arabskiej, *Wiedza i Życie*, nr 46, s. 5.
109. *Niewęglowski A[ndrzej]*: Lascaux, salon sztuki sprzed 80 000 lat, *Poznaj Świat*, nr 6, s. 28, 29, ilustr.
110. *Stefanowicz Janusz*: Wiatr od pustyni [Z dziejów krajów arabskich], *Kierunki*, nr 33, s. 5—7.

D. REPORTAŻE I OPOWIADANIA Z DALEKICH STRON

111. *Ceram C. W.*: Było Assur niby Cedr Libanu, *Przekrój*, nr 689, s. 15—17, ilustr.
112. *Dobrowolski M[arian]*: Skarb sprzed 4250 lat na wyspie Lemnos, *Kurier Polski*, nr 69 (169), s. 5, ilustr.
113. *Herman J. M.*: Tajemnica Wyspy Wielkanocnej, *Widnokreśli*, nr 9, s. 41—46, ilustr., tłum.
114. *Kosidowski Zenon*: Królestwo złotych łez. Taniec księżycy — Tajemnicza szkatuła amantów, *Dookoła Świata*, nr 250—251, s. 8, 9, ilustr.
115. *Kosidowski Zenon*: O ciekawej archeologii, łzach boga Inki i mniemanych potomkach ludów Atlantyd, *Dookoła Świata*, nr 250, s. 8, ilustr.
116. *Nowakowski Wiesław*: Śladami Ibrahima Ibn Jakuba. Łaźnia ze złotej Łąki, *Świat*, nr 36 (372), s. 16, 17, ilustr.
117. *Sierecki Stawomir*: Zamek króla Wazamara [Odkrycia archeologiczne w Toprak-Kała], *Tygodnik Morski*, nr 2, s. 6, 7, ilustr. i nr 3, s. 6, 7.
118. *Sroga Alojzy*: 1000-letni gród [Korespondencja z Danii], *Trybuna Robotnicza*, nr 116 (1335), s. 3.

III. ROZMAITOŚCI

A. OGÓLNA PROBLEMATYKA

119. *Bielenin Kazimierz*: O przypadkowych odkryciach, *Wieści*, nr 33, s. 6, ilustr.
120. *Głosik Jerzy*: Archeologia o sportach zimowych, *Sportowiec*, nr 8 (377), s. 7, ilustr.
121. *Kubasiewicz Marian*: O czym mówią wczesnośredniowieczne kości zwierzęce, *Szczecin*, nr 7/8, s. 123—136.
122. *Koziół Adam*: Medycyna sprzed tysiącleci, *Głos Tygodnia*, nr 43 (244), s. 4.
123. *Komorowski Piotr*: Rola bartnictwa w dziejach Pszczelarstwo, nr 4, s. 110—113, ilustr.
124. *Kostrzewski Józef*: O pochodzeniu człowieka, *Tygodnik Powszechny*, nr 40 (506), s. 1, 2.
125. *Milewski Tadeusz*: Początki kultury europejskiej, *Znak*, nr 11, s. 1222—1238, res. 1328.

126. *Nadolski Andrzej*: Żywe cmentarzyska (Badania archeologiczne na terenie woj. łódzkiego w związku z „millennium”), *Odgłosy*, nr 11, s. 8, ilustr.
127. *Wojtasik Jerzy*: Bursztyn w pradziejach. Szczecin, nr 7/8, s. 79—92, ilustr.

B. POSTĘP TECHNICZNY

128. *Burchard Przemysław*: Fotografie z dna morskiego, *Przekrój*, nr 700, s. 7—9, ilustr.
129. *Bukowski Zb[igniew]*: Zatopione miasto rzymskie badają pletwonurkowie, *Życie Warszawy*, nr 130 (4551), s. 5, ilustr.
130. *Dąbrowski Jan*: Najstarsze dzieje polskiego żelaza, *Kurier Polski*, nr 57 (157), s. 5.
131. (Gł.) — [*Głosik Jerzy*]: Centralne ogrzewanie — wynalazek antyczny, *Życie Warszawy*, nr 124 (4545), s. 5, ilustr.
132. *Humił Irena*: Rodowód ceramiki polskiej, *Wiedza i Życie*, nr 3, s. 160—167.
133. *Kazakowski Roman*: Archeologia sięga w głąb morza [Międzynarodowy Kongres poświęcony podmorskiej archeologii w Albenga], *Świat i Polska*, nr 47, s. 14, 15, ilustr.
134. *K [Korycka Waleria]*: Archeolodzy na dnie morza, *Kurier Polski*, nr 97 (197), s. 5.
135. *K. W. [Korycka Waleria]*: Zapora wodna sprzed 5 tysięcy lat, *Kurier Polski* nr 132 (232), s. 5.
136. *Piaskowski J[erzy]*: Metaloznawcze badania zabytków archeologicznych, *Hutnik*, nr 1/2, s. 18—25, ilustr., rys., tabl.

C. FAŁSZERSTWA, ZAGADKI I POLEMIKI

137. *Barański Henryk*: Zagadka podziemi poznańskiej katedry nadal nie rozwiązana, *Nowy Świat*, nr 21, s. 1.
138. *Barański Henryk*: A więc — dwa grobowce. W sprawie podziemi poznańskiej katedry, *Nowy Świat*, nr 23, s. 1.
139. *Bielenin Kazimierz*: Zatopione czółno, *Ziemia*, s. 18, 19, ilustr.
140. *Czernik Stanisław*: Jeszcze o praojcach z gęślami, *Odgłosy*, nr 13, s. 2.
141. *Godlewski Lech*: Czy Plesiantrop był człowiekiem? Antropolodzy szukają kolebki ludzkości, *Życie Warszawy*, nr 300 (4721), s. 5.
142. *Hamerliński Andrzej*: Fryne, *Świat*, nr 1, s. 14, 15, ilustr.
143. *Kmieciński Jerzy*: Gęśle czy topory, *Odgłosy*, nr 14, s. 2.
144. *Nowicki Zbigniew*: Jeszcze o praojcach z toporami, *Odgłosy*, nr 13, s. 2, 3.
145. *Paulin K.*: Szkielet z Grosseto, *Świat*, nr 40 (376), s. 4, 5, ilustr.
146. *Wolańska Teresa i Wolański Napoleon*: Zaświadczenia forma z Grosseto. Czy rzeczywiście istota ludzka sprzed 12 milionów lat, *Problemy*, nr 12 (3153), s. 919, 920.

D. RECENZJE I WYWIADY

147. *Czarski Andrzej*: O średniowieczu Ziemi Zachodnich rozmawiamy z prof. W. Henslem, *Nowy Świat*, nr 22, s. 1.
148. *Czerwiński Marcin*: Superromans naukowy, rec. *Ceram C. W.*, *Bogowie, groby i uczeni* (W-wa 1958), *Przegląd Kulturalny*, nr 43, s. 5.
149. *Guze Joanna*: Archeologia uczy skromności, rec. *Ceram C. W.*, *Bogowie, groby i uczeni* (W-wa 1958), *Nowa Kultura*, nr 43, s. 2, ilustr.
150. *Jasienica Paweł*: Ziemia jest wszystkim wspólna, rec. *Łoś Stanisław*, *Sylwetki rzymskie* (W-wa 1958), *Twórczość*, nr 9, s. 127—139.

151. *Jasienica Paweł*: Polish antiquities, rec. *Łoś Stanisław*, *Sylwetki rzymskie* (W-wa 1958), *Polish Perspectives*, nr 5, s. 29—34.
152. *Jazdzewski Konrad*: Rozmowy w Hamburgu (V Międzynarodowy Kongres Nauk Pre- i Protohistorycznych), Rozm. przepr. *Zbigniew Nowicki*, *Odgłosy*, nr 35, s. 2, 9, ilustr.
153. *Kostrzewski J[erzy]*: W Millennium jak u siebie (Praca Zakładu Archeologii w Poznaniu), Rozm. przepr. *Tadeusz Jackowski*, *Życie Warszawy*, nr 82—83 (4503—4504), s. 3, 5.
154. *Kotarbiński Tadeusz*: Czy można dyskutować zaśluzi przodków (Millennium). Rozm. przepr. *M. S.*, *Stolica*, nr 22, s. 9, ilustr.
155. *Kubiak Zygmunt*: Archeologiczny kryminał, rec. *Ceram C. W.*, *Bogowie, groby i uczeni* (W-wa 1958), *Tygodnik Powszechny*, nr 45, s. 6.
156. *Michałowski K[azimierz]*: Śladami faraonów. Rozm. przepr. *Monika Warneńska*, *Orka*, nr 42, s. 8.
157. *Pawlińska Elżbieta*: Polska kultura sięga czasów Cezara. Rozmawiamy z Prof. J. Kostrzewskim, *Kurier Polski*, nr 150 (250), s. 5.
158. *Tymieniecki K[azimierz]*: Kultura materialna Słowian, rec. *Hensel W[itold]*: Słowiańszczyzna wczesnośredniowieczna (W-wa 1958), *Przegląd Kulturalny*, nr 16, s. 6.

E. WYSTAWY, JUBILEUSZE I KONFERENCJE

159. *Arska Iza*: 600 lat Będzina, *Turysta*, nr 7, s. 4, ilustr.
160. *Bazielicki Wiktor*: 600 czy 700-lecie [lokacji Starego Sącza], *Ziemia*, nr 2, s. 27, ilustr.
161. *Dąbrowski Krzysztof*: Wydawnictwo Jubileuszowe XVIII wieku Kalisza, *Ziemia Kaliska*, nr 5, s. 4.
162. *Dąbrowski Krzysztof*: Referat o wykopaliskach kaliskich na V Międzynarodowym Kongresie Archeologicznym w Hamburgu, *Ziemia Kaliska*, nr 8, s. 9.
163. *Dużyk Józef*: Po konferencji regionalnej w Bieczu i Gorlicach, *Wieści*, nr 21, s. 6, ilustr.
164. *Jurkiewicz Anna*: 600-lecie Będzina, *Zaranie Śląskie*, z. 4, s. 118—120.
165. *Kryszczóková Irena*: Konferencja naukowa o wykopaliskach na Zawodziu w Kaliszu, *Ziemia Kaliska*, nr 7, s. 5, ilustr.
166. *Kotula Franciszek*: Co słycać w rzeszowskim Muzeum? *Nowiny Rzeszowskie*, nr 14 (407), s. 3.
167. *Markowski Feliks*: Muzeum skansenowskie w Dolinie Radości, *Kaszëbë*, nr 20, s. 2, ilustr.
168. *Rosiuk S.*: Wystawa archiwalna [w Ozorkowie], *Ziemia Łęczycka*, nr 1, s. 5, 10.

F. TEMATYKA POKREWNA

169. *Antoniewicz Jerzy*: Wielkie łowy w dawnej Polsce, *Nowy Świat*, nr 3, s. 3.
170. *Dąbrowski J[an]*: Słonie czy wieloryby? Legenda naszych praojców o kształcie ziemi i wszechświata, *Kurier Polski*, nr 185 (285), s. 5.
171. *Głazowski Czesław*: Ślady pratrąbów w Polsce, *Problemy*, nr 7 (148), s. 530.
172. *Godlewski Lech*: Neandertalczyk sprzed 45 000 lat, *Życie Warszawy*, nr 52 (4473), s. 5.
173. *Janocha Henryk*: Przeszość przemawia żywym słowem, *Głos Tygodnia*, nr 33 (234), s. 2.
174. *Kubacka Andrzej Tasnadi*: Odcyfrowanie pradziejów, *Problemy*, nr 5, s. 345—352, tłum.
175. *Kwiecińska Z[ofia]*: Kultura w tzw. terenie [Na marginesie konferencji naukowej w Bieczu], *Trybuna Ludu*, nr 141, s. 3, ilustr.
176. *Kieta M[ieczysław]*: Żniwa przed 2 tysiącami lat, *Wieści*, nr 51, s. 4.
177. *Lichański Stefan*: Z Agory na plac Konstytucji, *Orka*, nr 46, s. 5.

178. *Mamuszka Franciszek*: Kręgi kamienne w Od-
rach, Kaszëbë, nr 7, s. 6, ilustr.
179. *Mika Zbigniew*: Ziemia zgromadziła prochy,
Nowy Świat, nr 35, s. 1.
180. *Nowicki Zbigniew*: Tajemnice grobów i kur-
hanów. Upiory wstają z grobów. Przyczynę
do współistnienia, Odgłosy, nr 21, s. 5—6, nr 22,
s. 4—5, nr 23, s. 11, ilustr. ryc.
181. *Robaczewski Zbigniew*: O połowach rybackich,
opłatach celnych w XII—XIII w., Głos Tygod-
nia, nr 40 (241), s. 3.
182. *Rothmaler Werner*: Skąd się wzięło zboże, Pro-
blemy, nr 5, s. 339—345, tłum.
183. *Sikora Marian*: Jak stroiły się kobiety 1000 lat
temu, Głos Tygodnia, nr 23 (244), s. 2.
184. *Skorkowski Edward*: Rola konia w czasach
przehistorycznych i wczesnohistorycznych, Czło-
wiek w Czasie i Przestrzeni, nr 2, s. 78—86,
ilustr.
185. *Stęślicka Wanda*: Gdy lodowce zalegały Polskę,
Wiedza i Życie, nr 1, s. 2—9.
186. *Zabiński Jan*: Zjawia sprzed 500 milionów lat,
Problemy, nr 12 (153), s. 918, 919.

G. OCHRONA ZABYTEKÓW

187. *Moskwa Kazimierz*: O ochronie zabytków arche-
ologicznych w województwie rzeszowskim, No-
winy Tygodnia, nr 1 (394), s. 1.
188. *Rajewski Zdzisław*: W sprawie rezerwatów arche-
ologicznych na Pomorzu, Szczecin, z. 7/8,
s. 7—12.
189. *Siedlak Stanisław*: Kopać... z głową!, Słowo
Tygodnia, nr 22 (302), s. 2, 4, ilustr.
190. *Sos Stanisław*: Pomóżmy archeologom, Kurier
Polski, nr 239 (339), s. 5.
191. *Wąsowiczówna Teresa*: Zabytki na ekranie [fil-
my naukowo-oświatowe z zakresu historii],
Mówią wieki, nr 9, s. 36—37, ilustr.
192. *Zadruski Zbigniew*: Wycieczka w epokę kamie-
nia gładzonego [Kopalnia w Krzemionkach Opa-
towskich], Turysta, nr 5 (82), s. 7, ilustr.
193. *Zwoliński Z.*: Badania zabytków dawnego gór-
nictwa i hutnictwa w Dolinie Kościeliskiej w
Tatrach, Wierchy, R. 27, s. 211—215.

H. BEZ AUTORÓW

194. (—): Najstarszy przodek człowieka? Kulisy,
nr 36 (81), s. 3.
195. (—): Okręt z Maddaleny [O archeologii podwod-
nej], Świat, nr 28 (364), s. 16, 17.

IV. SKOROWIDZ AUTORÓW

- Adamczyk Stanisław — 58
Anati E. — 1
Andrzejewski Tadeusz — 103
Antoniewicz Jerzy — 26, 169
Anusz Jan — 104
Araska Iza — 159
- Barankiewicz Barbara — 2
Barański Henryk — 137, 138
Bazieliński Wiktor — 160
Bielenin Kazimierz — 119, 139
Biernacka-Lubańska S. — 106
Bruszeńska L. — 28
Bruszeński A. — 28
Bukowska Janina — 27
Bukowski Zbigniew — 97, 105, 129
Burchard Przemysław — 128
Bury Jan — 29
Burzyński Roman — 30
- Ceram C. W. — 111
Cnotliwy Eugeniusz — 31
Chróstowski M. — 3
- Czarski Andrzej — 32, 147
Czernik Stanisław — 140
Czerwiński Marcin — 148
- Dąbrowski Jan — 4
Dąbrowski Jan — 107, 130, 170
Dąbrowski Leszek — 88, 89
Dąbrowski Krzysztof — 5, 87, 161, 162
Deresiewicz Janusz — 59
Dobrowolska A. — 33
Dobrowolski Marian — 60, 112
Dorywalska Zofia — 61
Dowiat Jerzy — 62
Dunikowski Bolesław — 63
Dużyk Józef — 163
- Filipowiak Władysław — 34, 35
Frackowiak Irena — 64
- Gardawski Aleksander — 6
Garczyński Władysław — 37
Gąsowska Barbara — 90
Gąsowski Jerzy — 36
Giazowski Czesław — 171
Głosik Jerzy — 7, 120, 131
Godlewski Lech — 141, 172
Grudziński Tadeusz — 65
Grylewicz Feliks — 98, 99
Guze Joanna — 149
- Hamerliński Andrzej — 142
Hamling A. — 66
Heck Roman — 67
Hensel Witold — 68
Herman J. M. — 113
Fiunl Irena — 132
- Janocha Henryk — 173
Janowski Józef — 8
Jasienica Paweł — 69, 70, 150, 151
Jazdzewski Konrad — 152
Jurkiewicz Anna — 164
- Kaczmarek Roman — 73
Kazakowski Roman — 133
Kieta Mieczysław — 176
Kmieciński Jerzy — 143
Komorowski Piotr — 12, 123
Korycka Waleria — 55, 134, 135
Kosowski Zenon — 114, 115
Kostrzewski Bogdan — 38
Kostrzewski Józef — 124, 153
Kotarbiński Tadeusz — 154
Kotula Franciszek — 166
Kowalenko Władysław — 41
Kozioł Adam — 122
Krauss Adam — 11
Krystkowska Eligia — 40
Kryszczóková Anna — 165
Kubacka Andrija Tasnadi — 174
Kubasiewicz Marian — 121
Kubak Zygmunt — 155
Kuczyński Stefan — 72
Kundarewicz Cezary — 91, 100
Kunysz Antoni — 9, 10, 39, 71
Kurnatowski Stanisław — 42
Kwiecińska Zofia — 175
- Lastowicki M. — 43
Lichański Stefan — 177
- Luszczewska Teresa — 44
- Maleczyńska Ewa — 74
Malinowska Maria — 45
Mamuszka Franciszek — 178
Manteuffel Tadeusz — 75
Markowski Feliks — 167

Michniak Czesław — 76
 Michałowski Kazimierz — 92, 156
 Mika Zbigniew — 179
 Milewski Tadeusz — 125
 Moskwa Kazimierz — 13, 14, 187
 Mrozek Anna — 108
 Musianowicz Krystyna — 46
 Myśliński Kazimierz — 77

Nadolski Andrzej — 126
 Natanson Leski Jan — 78
 Niewęglowski Andrzej — 15, 109
 Nowakowski Wiesław — 79, 116
 Nowicki Zbigniew — 144, 180

Ostrewina M. — 101

Paulin K. — 145
 Pawlinowa Elżbieta — 157
 Piaskowski Jerzy — 136
 Piechurowa Aurelia — 47
 Płużański Tadeusz — 16, 48
 Poulik Josef — 49
 Pyrgała Jerzy — 17, 18
 Pyzik Zygmunt — 50

Rajewski Zdzisław — 80, 188
 Robaczewski Zbigniew — 181
 Rodziński Adam — 81
 Rosiuk S. — 168
 Rothmaler Werner — 182
 Rulewicz Marian — 19

Sikora Marian — 20, 183
 Sierecki Sławomir — 117
 Skorkowski Edward — 184
 Siedlak Stanisław — 189
 Siuchniński Kazimierz — 21, 22
 Sos Stanisław — 190
 Sroga Alojzy — 118
 Stafiński Aleksander — 51
 Stefanowicz Janusz — 110
 Sten Maria — 102
 Stęślicka Wanda — 185
 Szafranski Włodzimierz — 52
 Szczepański J. A. — 84
 Sztetylio Zofia — 93
 Suchodolski Bogdan — 82
 Sulewski W. — 83
 Szymański Wojciech — 53

(t.) — 54
 Tymieniecki Kazimierz — 85, 158

Warneńska Monika — 23
 Wąsowiczówna Aleksandra — 94, 95
 Wąsowiczówna Teresa — 146
 Wesołowski Stefan — 24
 Wiprzycka Ewa — 96
 Wojtasik Jerzy — 127
 Wolańska Teresa — 146
 Wolański Napoleon — 146

Zadruski Zbigniew — 192
 Zajączkowski Stanisław — 56
 Zajdel L. — 66
 Zawadzka Anna — 25
 Zbierski Andrzej — 57
 Zwoliński Z. — 193

Zabiński Jan — 186
 Zak Jan — 86

Pozycje bez autorów — 194, 195

V. WYKAZ TYTUŁÓW

A. DODATKI SPOŁECZNO-KULTURALNE DO GAZET

Głos Tygodnia. Tygodn. dod. Głosu Koszalińskiego, Koszalin.
 Głosy znad Odry. Tygodn. dod. Trybuny Opolskiej, organu KW PZPR, Opole.
 Iskry, niedzielne wydanie Trybuny Mazowieckiej, organu KW PZPR, Warszawa.
 Nowiny Tygodnia. Tygodn. dod. Nowin Rzeszowskich, organu KW PZPR, Rzeszów.
 Nowy Świat. Tygodn. dod. Głosu Wielkopolskiego, Poznań.
 Słowo Tygodnia. Tygodn. dod. Słowa Ludu, organu KW PZPR, Kielce.

B. PRASA CENTRALNA

Kurier Polski. Niedzielną kolumną popularnonaukową „Nauka i Technika”, Warszawa.
 Trybuna Ludu, organ KC PZPR, Warszawa.
 Życie Warszawy, tygodniowa kolumna popularnonaukowa „Świat się zmienia”, Warszawa.

C. MIESIĘCZNIKI POPULARNONAUKOWE

Mówią wieki, Warszawa.
 Poznaj Świat, Warszawa.
 Problemy, Warszawa.
 Wiedza i Życie, Warszawa.

D. PISMA REGIONALNE

Kaszëbë, Gdańsk.
 Notatki Płockie, Płock.
 Warmia i Mazury, Olsztyn.
 Zapiski Koszalińskie, Koszalin.
 Ziemia, Kraków.
 Ziemia Kaliska, Kalisz
 Ziemia Kielecka, Kielce.
 Ziemia Łęczycka, Łęczyca.

E. TYGODNIKI ILUSTROWANE

Dookoła Świata, Warszawa.
 Kulisy, Warszawa.
 Przekrój, Kraków.
 Stolica, Warszawa.
 Świat, Warszawa.

F. CZASOPISMA SPECJALISTYCZNE

Geografia w Szkole, Warszawa.
 Głos Księgarza, Warszawa.
 Handel Wewnętrzny, Warszawa.
 Hutnik, Katowice.
 Języki obce w szkole, Warszawa.
 Kwartalnik Prasoznawczy, Warszawa.
 Łowiec Polski, Warszawa.
 Nowa Szkoła, Warszawa.
 Polska Sztuka Ludowa, Warszawa.
 Polska Wiklina, Poznań.
 Przegląd Zbożowo-Młynarski, Warszawa.
 Pszczelarstwo, Warszawa.
 Sportowiec, Warszawa.
 Szkło i Ceramika, Warszawa.
 Turysta, Warszawa.

G. CZASOPISMA LITERACKIE, KULTURALNE I OŚWIATOWE

Kamera, Lublin.
 Kierunki, Warszawa.
 Nowa Szkoła, Warszawa.

Nowa Kultura, Warszawa.
 Nowiny Literackie i Wydawnicze, Warszawa.
 Odra, Wrocław.
 Polish Perspectives, Warszawa.
 Przegląd Kulturalny, Warszawa.
 Twórczość, Warszawa.
 Tygodnik Morski, Szczecin—Koszalin—Gdańsk.
 Tygodnik Powszechny, Kraków.
 Widnokreśli, Warszawa.
 Wieści, Kraków.
 Zarzewie Śląskie, Katowice.
 Znak, Kraków.
 Życie Szkoły Wyższej, Warszawa.

H. PISMA SPOŁECZNO-POLITYCZNE

Kwartalnik Opolski, Opole.
 Nadodrze, Zielona Góra.
 Nowy Nurt, Rzeszów.
 Od nowa, Warszawa.
 Przemiany, Katowice.
 Świat i Polska, Warszawa.
 Tygodnik Demokratyczny, Warszawa.
 Tygodnik Zachodni, Poznań.
 Za i przeciw, Warszawa.
 Ziemia i Morze, Szczecin.

I. BIULETYNY I WYDAWNICTWA RELIGIJNE

Biuletyn Informacyjny Pax, Warszawa.
 Biuletyn Żydowskiego Instytutu Historycznego,
 Warszawa.
 Collectanea Theologica, Warszawa.
 Ruch Biblijny i Liturgiczny, Kraków.

J. PERIODYKI Z RÓŻNYCH DZIEDZIN

Człowiek w Czasie i Przestrzeni, Białystok.
 Kwartalnik Historii, Nauki i Techniki, Warszawa.
 Polska Sztuka Ludowa, Warszawa.
 Przegląd Orientalistyczny, Warszawa.
 Zastosowania Matematyki, Warszawa.

K. WYDAWNICTWA SPECJALNE

Kronika Miasta Poznania, Poznań.
 Rocznik Wrocławski, Wrocław.
 Wierchy, Kraków.

L. PRASA CODZIENNA I TYGODNIOWA

Odgłosy, Łódź.
 Słowo Powszechne, Warszawa.
 Trybuna Robotnicza, Wrocław.
 Walka Młodych, Warszawa.

Ł. WYDAWNICTWA KONSERWATORSKIE

Ochrona Zabytków, Warszawa.

M. RÓŻNE PISMA

Morze, Warszawa.
 Nowe Sygnały, Wrocław.
 Orka, Warszawa.
 Żołnierz Polski — Warszawa.